

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหืด

นุชรีย์ แสงสว่าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหืด

FACTORS INFLUENCING DEPRESSION IN ADULTS WITH ASTHMA

นุชรีย์ แสงสว่าง 5036819 NSAM/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ดวงรัตน์ วัฒนกิจไกรเลิศ, พย.ด., คณิงนิจ พงศ์ถาวรภมล, Ph.D.,
เจริญ ชูโชติถาวร, พ.บ.

บทคัดย่อ

อาการหืดกำเริบในผู้ป่วยโรคหืดสามารถทำให้เกิดความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย และภาวะซึมเศร้าได้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม และความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหืด โดยใช้ทฤษฎีความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมิเชล (Mishel, 1980) เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคหืด เข้ารับการรักษาที่หน่วยตรวจโรคระบบทางเดินหายใจ แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันโรคทรวงอก จังหวัดนนทบุรี จำนวน 85 ราย ระหว่างเดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคม 2552 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความรุนแรงของโรค แบบวัดความช่วยเหลือทางสังคม แบบพหุมิติ แบบสอบถามความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย และแบบสอบถามภาวะซึมเศร้า วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 89.6 ไม่มีภาวะซึมเศร้า (Mean = 5.04, S.D. = 5.36) การรับรู้ความรุนแรงของโรค และการสนับสนุนทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย ($r = .177$, $r = -.175$ ตามลำดับ, $p > 0.05$) ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยมีความสัมพันธ์กับภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหืดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .404$, $p < 0.05$) และความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยสามารถทำนายภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคหืดได้ ร้อยละ 16.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = 0.163$, $p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการประเมินความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย เพื่อให้การพยาบาลและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลตนเองเพื่อช่วยลดความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย และลดภาวะซึมเศร้า

คำสำคัญ : โรคหืด / ภาวะซึมเศร้า / ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วย / การสนับสนุนทางสังคม / การรับรู้ความรุนแรงของโรค

140 หน้า

FACTORS INFLUENCING DEPRESSION IN ADULTS WITH ASTHMA

NUCHAREE SANGSAWANG 5036819 NSAM/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: DOUNGRUT WATTANAKITKRILEART, D.N.S., KANAUNGNIT PONGTHAVORNKAMOL, Ph.D. (NURSING), CHAROEN CHUCHOTTAWORN, M.D.

ABSTRACT

Acute exacerbation in asthmatic patients can cause uncertainty in illness and depression. This research was a descriptive study aimed at examining the predictive power of predictor variables (perceived severity, social support and uncertainty in illness) on the depression of adults with asthma by using the Uncertainty Theory (Mishel, 1980) as the conceptual framework of the study. The samples comprised 85 asthmatic patients with no respiratory complications who attended the Out-Patient Department of the Chest Disease Institute in the province of Nonthaburi from April to May of 2009. Data collection was conducted by inquiry about patients' personal information and history of illness, the asthma severity assessment questionnaire, the Multi-dimensional Scale of Perceived Social Support, the Mishel Uncertainty Inventory Scale, and the Center of Epidemiology Depression Scale. The data obtained were then analyzed using descriptive statistics determine percentage, mean, standard deviation, Pearson's Correlation, and Multiple Linear Regression.

The findings of this study indicate that the majority of the subjects had no depression (89.6%) (Mean =5.04, S.D. = 5.36). Furthermore, a non significant relationship was found between perceived severity and uncertainty in illness ($r = .177, p > 0.05$), while a non significant relationship was found between social support and uncertainty in illness ($r = -.175, p > 0.05$) and a significant positive relationship was found between uncertainty in illness and depression among adults with asthma ($r = .404, p < .05$). Lastly, Stepwise Multiple Linear Regression found that uncertainty in illness was able to predict the depression of adults with asthma in approximately 16.3 percent of the samples at $p < .05$ ($R^2 = .163$).

The research findings suggest that uncertainty in illness should be assessed in order to provide proper nursing care with the provision of suitable information about self-care to decrease uncertainty in illness and reduce depression in asthmatic patients.

KEY WORDS: ASTHMA / DEPRESSION / UNCERTAINTY IN ILLNESS / SOCIAL SUPPORT / PERCEIVED SEVERITY

140 pages